

Υπόμνημα προς τον πρωθυπουργό κ. Κωνσταντίνο Καραμανλή για την ανάπτυξη στη Θεσσαλονίκη και την Κεντρική Μακεδονία

Κύριε Πρωθυπουργέ,

Τα εγκαίνια της 72ης ΔΕΘ σηματοδοτούνται από μία ιστορική συγκυρία που καταγράφει αλλά και προοιωνίζει ποικίλες και σημαντικές προκλήσεις:

- Η διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης προς τα Βαλκάνια, αποτελεί πρόκληση για όλη τη χώρα, ιδιαίτερα για τη Βόρεια Ελλάδα, ακόμα περισσότερο για τη Θεσσαλονίκη που, τώρα όσο ποτέ, καλείται να εκπληρώσει το ρόλο του Μητροπολιτικού Κέντρου.
- Στην Κεντρική Μακεδονία, ως περιφέρεια εκτός του στόχου σύγκλισης «1», επιμερίζονται περιορισμένα κονδύλια, από το ΕΣΠΑ. Σαφώς υποδεέστερα των αναγκών της περιφέρειας σε συμβατικές υποδομές, οπωσδήποτε ανεπαρκή για να αναδειχθεί η Θεσσαλονίκη σε Μητροπολιτικό πόλο της ευρύτερης, εθνικής και μη, περιοχής.
- Οι πρόσφατες πυρκαγιές που στοίχισαν ζωές και προκάλεσαν ένα μακρύ κατάλογο περιβαλλοντικών, οικονομικών, πολιτιστικών, αναπτυξιακών απωλειών, παρέχουν τη θλιβερή ευκαιρία αφενός για αυτοκριτική, αφετέρου για άμεση προώθηση απαραίτητων έργων και θεσμών.
- Οι προσεχείς εκλογές, στην αρχή της Δ΄ προγραμματικής περιόδου, αλλά με μία σοβαρότατη αναπτυξιακή οπισθοδρόμηση λόγω των πυρκαγιών, δίνουν τη δυνατότητα στα κόμματα να δημοσιοποιήσουν τα αναπτυξιακά τους προγράμματα και στους πολίτες να μελετήσουν, να συζητήσουν και να επιλέξουν. Αυτό το δεδομένο διαμορφώνει και τη δομή του υπομνήματός.

Το ζήτημα για τη Θεσσαλονίκη και την Περιφέρεια, είναι οι εξαγγελίες να περιλαμβάνουν στόχους αλλά και τη μέθοδο επίτευξής τους, με χρονοδιαγράμματα, διαδικασίες και κυρίως **ρεαλιστικά σενάρια χρηματοδότησης**. Να εμπεριέχουν δηλαδή τις στοιχειωδέστερες των απαιτήσεων που καθιστούν το όραμα υλοποιήσιμη πρόταση.

Αυτός είναι ο τρόπος με τον οποίο σκέφτονται, σχεδιάζουν, οργανώνουν και υλοποιούν το έργο τους, στην επαγγελματική τους καθημερινότητα, τα μέλη του ΤΕΕ, οι μηχανικοί. Αυτή τη μέθοδο ακολουθεί και ο φορέας τους, στην άσκηση του ρόλου του ως τεχνικού συμβούλου της Πολιτείας.

Στο πλαίσιο αυτού του ρόλου, το ΤΕΕ/ΤΚΜ επιλέγει και παραθέτει τα παρακάτω ζητήματα, έχοντας τη βεβαιότητα των τεκμηριωμένων επεξεργασιών του και δίνοντας τη διαβεβαίωση της συνεργασίας και συμμετοχής του, στη βέλτιστη εξέλιξη όλων των θεμάτων αρμοδιότητάς του:

1. Περιβάλλον

Δεδομένης της πρόσφατης τεράστιας οικολογικής καταστροφής, τα θέματα του περιβάλλοντος έχουν τον πρώτο και κύριο λόγο. Άλλωστε η αειφόρος ανάπτυξη είναι πάντα ζήτημα προτεραιότητας για το ΤΕΕ/ΤΚΜ. Στην κατεύθυνση αυτή, πρέπει να εξεταστεί ουσιαστικά η λειτουργία διακριτών και ανεξάρτητων περιβαλλοντικών δομών σε όλη τη διοικητική πυραμίδα της χώρας.

- Πυρκαγιές

Η ελάφρυνση των πληγέντων, η κήρυξη ως αναδασωτέων των καμένων δασικών εκτάσεων και η προφύλαξη τους μέχρι την πλήρη αποκατάσταση και η άμεση μελέτη και υλοποίηση αντιπλημμυρικών και αντιδιαβρωτικών έργων είναι τα προφανή και αυτονόητα πρώτα βήματα.

Το ζήτημα της πρόληψης όμως, είναι ένα χρονίζον θέμα για το οποίο το ΤΕΕ, έχει επισημάνει επανειλημμένα, ως μείζονα προβλήματα:

- την έλλειψη Δασικών Χαρτών και Κτηματολογίου,
- την απουσία κρατικής παρέμβασης για κατεδάφιση των αυθαιρέτων, στις καμένες κατά το παρελθόν περιοχές,
- τη λειτουργία ανά την επικράτεια πολλών χώρων ανεξέλεγκτης απόρριψης απορριμμάτων,
- την υστέρηση στην αξιοποίηση νέων τεχνολογιών (τηλεανίχνευση δασικών πυρκαγιών, μοντέλα προσομοίωσης κλπ).

Σημαντικό πρόβλημα επίσης είναι η έλλειψη οργανωμένης και ουσιαστικής καθοδήγησης της Τοπικής και Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.

Στη Θεσσαλονίκη, η διαχείριση του περιαστικού δάσους του Σείχ Σου απαιτεί επιλογές σε μητροπολιτικό επίπεδο, εφόσον ο επιμερισμός αρμοδιοτήτων και ευθυνών σε ορισμένους δήμους του ΠΣΘ, αφήνει ουσιαστικά απροστάτευτο τον μοναδικό πνεύμονα πρασίνου, αγαθό ολόκληρης της πόλης και των πολιτών της.

• Θεσμικά ζητήματα

Το ΤΕΕ/ΤΚΜ σε προγενέστερη σχετική μελέτη του είχε επισημάνει τα κενά αλλά και τα προβλήματα στη διαδικασία εναρμόνισης της Ελληνικής νομοθεσίας με την Ευρωπαϊκή. Σήμερα, έχει σχεδόν ολοκληρωθεί η τυπική διαδικασία. Αυτό δεν σημαίνει ότι η προστασία του περιβάλλοντος έχει ενταχθεί ως αναπόσπαστος παράγοντας στον αναπτυξιακό σχεδιασμό και ότι ασκείται ουσιαστικά πολιτική αειφορίας.

• Αναγκαία έργα και δράσεις στην Κ. Μακεδονία

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας δεν έχει λύσει πρωτογενή προβλήματα και στερείται βασικών περιβαλλοντικών υποδομών. Έχει άμεση ανάγκη κονδυλίων, άνω των 500 εκατομμυρίων ευρώ, μόνο για έργα στερεών και υγρών αποβλήτων, που δεν μπορούν να εκταμιευθούν από το ΕΣΠΑ, εφόσον αυτό προβλέπεται να καλύψει άλλα αναγκαία για την περιοχή έργα. Ενδεικτικά αναφέρονται:

- Στερεά αστικά απόβλητα:

Πρέπει να προχωρήσουν όλα τα έργα διαχείρισης αστικών απορριμμάτων (ΣΜΑ, ΧΥΤΑ, ΧΥΤΥ, εργοστάσια, αποκατάσταση ΧΑΔΑ), αλλά και οι σχετικές δράσεις (μείωση των απορριμμάτων στην πηγή, ανακύκλωση, τιμολογιακές πολιτικές κλπ), με ορθολογικές διαδικασίες. Η περίπτωση της χωροθέτησης της Μονάδας επεξεργασίας απορριμμάτων του νομού Ημαθίας, είναι χαρακτηριστικό παράδειγμα στρεβλού σχεδιασμού, εφόσον η προσπάθεια επίλυσης ενός προβλήματος δημιουργεί σωρεία άλλων, με σημαντικότερο το πρόβλημα στην ύδρευση της Θεσσαλονίκης από τον Αλιάκμονα.

- Επικίνδυνα:

Παρότι υπάρχει πλέον το θεσμικό πλαίσιο δεν έχει ληφθεί πρωτοβουλία για τη δημιουργία και χωροθέτηση καμίας μονάδας, είτε στην Περιφέρεια είτε Πανελλαδικά. Το αποτέλεσμα είναι η ανεξέλεγκτη διάθεσή τους, με σοβαρές συνέπειες στο υπέδαφος και τους πόρους της περιοχής εναπόθεσής τους. Παράλληλα, η απουσία δομών επεξεργασίας εμποδίζει την προσέλκυση επενδύσεων, δημιουργεί αξεπέραστα προβλήματα στην περιβαλλοντική πιστοποίηση, ενώ η διασυνοριακή μεταφορά έχει υψηλότατο κόστος.

- Θερμαϊκός:

Παρότι έχει ιδρυθεί σχετική Δ/ση στο ΥΜΑΘ, το ΤΕΕ/ΤΚΜ εμμένει στην κατατεθειμένη πρότασή του για ίδρυση Φορέα Διαχείρισης του Θερμαϊκού, ο οποίος θα πρέπει να λειτουργεί ως ανεξάρτητη αρχή για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των προβλημάτων,.

- Κορώνεια:

Το ΤΕΕ/ΤΚΜ έχει επανειλημμένα προτείνει την αναγνώριση της προστασίας της λίμνης ως εθνικής σημασίας θέματος και την ανάληψη αντίστοιχων πρωτοβουλιών.

2. Δ' προγραμματική περίοδος – ΕΣΠΑ

Στο θέμα του ΕΣΠΑ, διαπιστώνεται ότι όντως έχει επιτευχθεί η περιφερειακή κατανομή των κονδυλίων του. Το ίδιο φαινόμενο δεν επαναλαμβάνεται και στη διαχείρισή του η οποία συνεχίζει να διατηρείται σε κεντρικό επίπεδο, με ότι αυτό συνεπάγεται. Επίσης παρατηρείται η δημιουργία πολλών δομών με πολύπλοκη κατανομή αρμοδιοτήτων, που επιβαρύνουν και δυσχεραίνουν τη

διαδικασία διαχείρισης. Το ΤΕΕ κεντρικά, έχει δημοσιοποιήσει τις σχετικές απόψεις και προτάσεις του.

Σε ότι αφορά στην Κεντρική Μακεδονία, μετά από 3 ΚΠΣ, η Περιφέρεια, εμφανίζει σημαντικές ελλείψεις σε βασικές, πρωτογενείς υποδομές. Επιπλέον χρειάζεται να άρει τις δικές της ανισότητες, να αναδείξει τα συγκριτικά ανταγωνιστικά της πλεονεκτήματα και να προχωρήσει σε νέας γενιάς έργα.

Για την προώθηση όλων αυτών, προφανέστατα δεν επαρκούν τα κονδύλια του ΕΣΠΑ που προαλείφονται για την Περιφέρεια. Τα νέα χρηματοδοτικά εργαλεία όπως οι Συμβάσεις Δημόσιου - Ιδιωτικού τομέα είναι μία λύση αλλά δεν είναι πανάκεια. Επίσης, δεν είναι λύση η συγκέντρωση πολλών συμβατικών έργων σε ένα, διαδικασία που αποκλείει τις μικρομεσαίες εργοληπτικές επιχειρήσεις, τους αφαιρεί το αντικείμενο τους και τις οδηγεί σε εξαφάνιση. Άλλωστε δεν είναι - και δεν οφείλουν να είναι - όλες οι ανάγκες, ιδιαίτερα οι περιβαλλοντικές, οικονομικά εκμεταλλεύσιμες, ώστε να προσελκύσουν ιδιωτικά κονδύλια.

Τα παραπάνω δεδομένα οδηγούν μονοσήμαντα στη βασική απαίτηση που είναι:

Εξασφάλιση δημόσιων πόρων για τη Θεσσαλονίκη και την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας.

3. Θεσμοί – Δομές

Η απόσταση από τα κέντρα λήψης αποφάσεων και η πολυδιάσπαση αρμοδιοτήτων μαζί με την έλλειψη πόρων, ήταν οι λόγοι που καθυστέρησαν ή ακυρώθηκαν σημαντικές υποδομές και δεν προχώρησε ο σχεδιασμός νέων. Οι ίδιες συνθήκες, σήμερα, αναχαιτίζουν την ανάδειξη του Μητροπολιτικού ρόλου της Θεσσαλονίκης και την αναπτυξιακή πορεία της Περιφέρειας. Είναι αναγκαία:

- Η αποκέντρωση δομών και η δημιουργία οργάνων με ουσιαστικό ρόλο και εξουσία, σε περιφερειακό επίπεδο. Με αυτό τον τρόπο διευκολύνεται ο σχεδιασμός και η υλοποίηση δράσεων, στο πλαίσιο του κεντρικού σχεδιασμού και υποστηρίζεται ο δυναμικός ρόλος της πόλης, της περιφέρειας αλλά και όλης της χώρας, στα γειτονικά, νέα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης .
- Η θεσμοθέτηση αιρετής Μητροπολιτικής διοίκησης στη Θεσσαλονίκη. Ο λόγος είναι ότι η πόλη υπερβαίνει τα διοικητικά όρια και τις δυνατότητες των επί μέρους δήμων της, χρειάζεται να διαχειριστεί ενιαία τις λειτουργίες της και να σχεδιάσει και να αξιοποιήσει συνολικά τα αναπτυξιακά της εργαλεία.
- Η ανάληψη σε κυβερνητικό επίπεδο της πολιτικής ευθύνης για το συντονισμό του σχεδιασμού και της υλοποίησης των έργων της Θεσσαλονίκης. Το ΤΕΕ/ΤΚΜ έχει επανειλημμένα ζητήσει την ίδρυση **Ειδικής Γραμματείας του ΥΠΕΧΩΔΕ** με έδρα τη Θεσσαλονίκη, γιατί τα έργα απαιτούν συνολικό σχεδιασμό, ενώ η εμπλοκή πολλών υπουργείων και πολλαπλάσιων υπηρεσιών οδηγεί σε αδυναμία υλοποίησης. Επίσης, δεν είναι δυνατόν, σημαντικές υποδομές της πόλης, να σχεδιάζονται εκ του μακρόθεν, χωρίς γνώση των πραγματικών συνθηκών και των αντικειμενικών αναγκών της.

4. Έργα

Η ολοκλήρωση του ΜΕΤΡΟ με τις επεκτάσεις του καθώς και η ολοκλήρωση της διαμπερούς υποθαλάσσιας αρτηρίας, θα βελτιώσουν ουσιαστικά το κυκλοφοριακό και συγκοινωνιακό προφίλ της Θεσσαλονίκης. Τα δύο έργα συνοδευόμενα από τις αναγκαίες κυκλοφοριακές ρυθμίσεις, τη συνεργασία των υπαρχόντων και νέων μέσων μεταφοράς και κατάλληλα χωροθετημένα πάρκινγκ, θα λύσουν το σημαντικότερο μέρος των σχετικών προβλημάτων.

Η ολοκλήρωση του ΠΑΘΕ και της Εγνατίας εξασφαλίζουν την οδική ενδοπεριφερειακή και διαπεριφερειακή σύνδεση και προωθούν το ρόλο της Περιφέρειας ως κόμβου διασύνδεσης προς όλες τις κατευθύνσεις.

Σ' αυτή τη φάση απαιτούνται άμεσα:

- η εξασφάλιση κονδυλίων για την απρόσκοπτη ολοκλήρωση της εξωτερικής Περιφερειακής,
- η υλοποίηση του master plan για τις κτιριακές εγκαταστάσεις του αεροσταθμού.

Το ΤΕΕ/ΤΚΜ, επιπλέον, έχει προτείνει τα εξής νέα έργα:

- Προαστιακό Σιδηρόδρομο

Η σύνδεση ενός Μητροπολιτικού κέντρου με την ενδοχώρα του, είναι προϋπόθεση για ισόρροπη ενδοπεριφερειακή ανάπτυξη. Σ' αυτή την κατεύθυνση, ο προαστιακός:

- Ανακουφίζει το κυκλοφοριακό από τις παρυφές της πόλης προς το κέντρο και εξυπηρετεί ημιαστικές περιοχές, χώρους εργασίας (ΒΙΠΕ) και μαζικές μετακινήσεις (ΤΕΙ, αεροδρόμιο).
- Εξασφαλίζει ταχεία και οικονομική πρόσβαση των πληθυσμών της Θεσσαλονίκης και των γειτονικών αστικών κέντρων στις δραστηριότητες των πόλεων .

- Σιδηροδρομική Εγνατία

Ο όρος αναφέρεται σε ένα δίκτυο που εκτείνεται από την Ήπειρο ως τη Θράκη και διέρχεται από τη Δυτική, Κεντρική και Ανατολική Μακεδονία. Ο κεντρικός άξονάς της, περίπου παράλληλος με τον αντίστοιχο της οδικής Εγνατίας, καθορίζεται από τα δύο άκρα του, δηλαδή δυτικά το λιμένα της Ηγουμενίτσας και ανατολικά το Πύθιο. Το δίκτυο συμπληρώνουν οι γραμμές που εξυπηρετούν και άλλες περιοχές εκατέρωθεν του αυτού κεντρικού άξονα, πόλεις στη Μακεδονία και τη Θράκη και ειδικούς πόλους έλξης μετακινήσεων. Ακόμα, έχουν υποβληθεί μία σειρά προτάσεων για την αντιμετώπιση προβλημάτων που σχετίζονται με το περιορισμένο δίκτυο, τη γραμμική μορφή του, το εύρος της γραμμής, το χαμηλό ποσοστό ηλεκτροκίνησης, τις ελλείψεις σε ότι αφορά την τηλεδιοίκηση και τη σηματοδότηση.

Και τα δύο προτεινόμενα μέσα εντάσσονται στις αειφόρες μορφές μεταφοράς και προσφέρουν υψηλό αναπτυξιακό όφελος με χαμηλό οικονομικό, ενεργειακό και περιβαλλοντικό κόστος.

5. Χωροταξία

Ο ρόλος της Θεσσαλονίκης ως Μητροπολιτικού κέντρου και της Μακεδονίας ως προνομιακού τόπου επιχειρηματικής δραστηριότητας και επενδύσεων, πρέπει να υποστηριχθούν ως Εθνικοί Στόχοι, με ρεαλιστικά σενάρια και αντίστοιχες προτάσεις για συμβατικές και άυλες υποδομές και δράσεις.

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, οφείλει να αντιμετωπιστεί χωροταξικά σαν μια στρατηγικής σημασίας, ταυτόχρονα «κεντρική» αλλά και «παραμεθόρια» περιοχή του ελληνικού χώρου.

Το ΤΕΕ/ΤΚΜ, με βάση αυτά τα δεδομένα είχε επισημάνει μία σειρά ελλείψεων στο Περιφερειακό Χωροταξικό Σχέδιο. Επίσης επεσήμανε ως πρόβλημα στη χάραξη συνολικής χωροταξικής, άρα αναπτυξιακής πολιτικής, το πρωθύστερο της σύνταξης πρώτα των Περιφερειακών και των επί μέρους Χωροταξικών Σχεδίων και μετά του Εθνικού Χωροταξικού.

Το πρόσφατα κατατεθέν σχέδιο για το Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης, κινείται προς τη σωστή κατεύθυνση για την εξυπηρέτηση των απαιτούμενων για τη Θεσσαλονίκη και την Περιφέρεια Κ. Μακεδονίας. Εφόσον, όμως, αποφασιστεί η υλοποίησή του, υπάρχουν μία σειρά προϋποθέσεων, κυρίως κονδυλίων και δομών, για την εφαρμογή του.

6. Πολιτισμός

Η πολιτιστική πρωτεύουσα 97 προικοδότησε τη Θεσσαλονίκη με δεκάδες κελύφη αλλά ελάχιστους θεσμούς και κυψέλες για την παραγωγή πολιτισμού, τη συγκράτηση του τοπικού και την προσέλκυση νέου δυναμικού. Ο Μητροπολιτικός ρόλος της πόλης οφείλει να ενισχυθεί προς αυτή την κατεύθυνση με στόχο τη δημιουργία ενός κέντρου που τροφοδοτεί και τροφοδοτείται με πολιτισμικό προϊόν από την εξίσου δραστήρια περιφέρειά του.

Η Περιφέρεια Κ. Μακεδονίας διαθέτει το σπουδαίο πολιτιστικής και ιστορικής σημασίας τρίγωνο Δίον – Βεργίνα – Πέλλα, το οποίο χρειάζεται να αναδειχθεί και να επεκταθεί σε ένα ευρύτερο πλαίσιο – πλέγμα διαδρομών, ώστε να προβληθούν οι περιοχές φυσικού κάλλους ή ιστορικού ενδιαφέροντος, ο διάσπαρτος μνημειακός πλούτος και η αρχιτεκτονική κληρονομιά.

Για τη διατήρηση και προβολή του χαρακτήρα της Θεσσαλονίκης και την ανάδειξή της σε προορισμό αντί για διαμετακομιστικό κέντρο του παράκτιου μαζικού τουρισμού, το ΤΕΕ/ΤΚΜ έχει προτείνει τα εξής:

- Ενοποίηση των αρχαιολογικών χώρων

Η ένταξη στον αστικό ιστό των αρχαιολογικών χώρων, που σήμερα λειτουργούν αποσπασματικά, τόσο σε σχέση με το άμεσο περιβάλλον τους, όσο και μεταξύ τους, είναι απαραίτητη και για την προβολή τους αλλά και για την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής της πόλης.

Η ενιαία διαχείριση των χώρων αυτών μπορεί να επιτευχθεί από ένα θεσμοθετημένο όργανο, στο πρότυπο της εταιρίας «Ενοποίηση Αρχαιολογικών Χώρων Αθήνας Α.Ε.» (Ε.Α.Χ.Α. Α.Ε.) με στόχο την ενότητα αρχαιολογικών χώρων - σύγχρονου αστικού ιστού.

Στο ίδιο πλαίσιο εντάσσονται και παρεμβάσεις, όπως η ενοποίηση και ανάδειξη αξόνων με ιστορική σημασία, η διαμόρφωση αρχαιολογικών περιπάτων, η ποιοτική αναβάθμιση και διασύνδεση παραδοσιακών περιοχών της Θεσσαλονίκης όπως της Άνω Πόλης, των αγορών κλπ.

- **Ανάδειξη της Βιομηχανικής Κληρονομιάς**

Τα σημαντικά συγκροτήματα της βιομηχανικής μας κληρονομιάς, όπως το πρώην Ζυθοποιείο Φιξ, τα Κεραμεία Αλλατίνι, η Υφανέτ, το Βυρσοδεψείο Νούσια και άλλα, πρέπει να προστατευθούν και να αναβιώσουν επαναχρησιμοποιούμενα, με σεβασμό στα ιστορικά κελύφη, αλλά και στο διατηρούμενο μηχανολογικό τους εξοπλισμό.

Το ζήτημα είναι με ποιο τρόπο, κτίρια και συγκροτήματα που αποτελούν σήμερα ιδιωτικές ιδιοκτησίες, θα χρησιμεύσουν ως χώροι ζωτικοί και διαδραστικοί για την πόλη και τους πολίτες της, διατηρώντας τον ιστορικό τους χαρακτήρα και παραμένοντας αρχιτεκτονικά αξιόλογα.

Το ΤΕΕ/ΤΚΜ επί σειρά ετών προσπαθεί ενεργά και αποτελεσματικά για την εξασφάλιση της αναγκαίας πολιτικής βούλησης, εύκαμπτου θεσμικού πλαισίου και σαφών αρμοδιοτήτων, καθώς και για την προώθηση συμβιβαστικών λύσεων που θα συνθέσουν τις αντικρουόμενες απόψεις.

7. Ανταγωνιστικότητα – επιχειρηματικότητα – καινοτομία

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας φιλοξενεί τις δραστηριότητες όλων των τομέων με υψηλή συμμετοχή στο ΑΕΠ και το δεύτερο μεγαλύτερο Πολεοδομικό Συγκρότημα της χώρας. Επίσης, υπάρχουν εγγενείς πόροι και ανθρώπινο δυναμικό, που χρειάζονται ευνοϊκό περιβάλλον για την ανάδειξη των ανταγωνιστικών συγκριτικών πλεονεκτημάτων της Θεσσαλονίκης και της Περιφέρειας.

Γενική παρατήρηση είναι ότι υπάρχουν επιχειρήσεις που επιβιώνουν μέσω των εκάστοτε κινήτρων, ότι η επιχειρηματικότητα ευκαιρίας υστερεί έναντι της επιχειρηματικότητας ανάγκης και ότι οι νέοι, παρά τα ισχυρά κίνητρα, είναι διστακτικοί.

Τα παραπάνω, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι η χώρα ανεβοκατεβαίνει στις χαμηλές βαθμίδες της Παγκόσμιας κατάταξης ανταγωνιστικότητας, δείχνουν ότι χρειάζεται σοβαρή δουλειά υποδομής για να βελτιωθεί η κατάσταση.

Στο ΕΣΠΑ, το γεγονός ότι το Περιφερειακό Πρόγραμμα για την Επιχειρηματικότητα, αντιγράφει τις οριζόντιες δράσεις που προβλέπει το αντίστοιχο Επιχειρησιακό, δεν δίνει τη δυνατότητα εξειδίκευσης των αναγκών και στόχευσης στις ιδιαιτερότητες της περιοχής εμβέλειάς του.

Γενικά για την προώθηση και των τριών αλληλένδετων στόχων, απαραίτητες προϋποθέσεις είναι:

- Η άρση του συντηρητισμού του Ελληνικού επιχειρηματικού κόσμου ιδιαίτερα στην Περιφέρεια, όπου η άμεση αύξηση κερδών επιζητείται κυρίως μέσω της μείωσης του κόστους παραγωγής. Απαιτούνται κατάλληλα κίνητρα και εκπαίδευση, ώστε να εισαχθεί στη λογική του νέου επιχειρείν.
- Η αντιστροφή του κλίματος έλλειψης εμπιστοσύνης μεταξύ των επιχειρήσεων, αλλά και μεταξύ των επιχειρήσεων των εκάστοτε κυβερνήσεων και των πολιτών και η εξασφάλιση υγιούς κλίματος ανταγωνισμού.
- Η άρση της απομόνωσης των Πανεπιστημίων και των ερευνητικών ιδρυμάτων, της επιφυλακτικότητας του δευτερογενούς τομέα και της γραφειοκρατικής δομής των δημόσιων φορέων, με στόχο τη μεταξύ τους συνεργασία.
- Η θεσμοθέτηση ουσιαστικών χωρικών κινήτρων, για την προώθηση του επενδυτικού ενδιαφέροντος προς την Περιφέρεια αλλά και τη συγκράτηση, την ανανέωση και τον εκσυγχρονισμό του τοπικού επιχειρηματικού δυναμικού.
- Η συσχέτιση των κινήτρων με νέες επενδύσεις.
- Η υποστήριξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας νέων επιστημόνων σε καινοτόμα προϊόντα.
- Η ενίσχυση δικτύων και υποδομών για τη διευκόλυνση της επιχειρηματικότητας.
- Η οργανωμένη προβολή και προώθηση του παραγόμενου προϊόντος σε εκτός συνόρων περιβάλλον και η υποστήριξη των επιχειρήσεων με αντίστοιχο προσανατολισμό.
- Η δημιουργία θυλάκων επιχειρηματικότητας στην Περιφέρεια.

- **Η δυναμική υποστήριξη του τοπικού τεχνικού δυναμικού (μελετητικού και κατασκευαστικού) για διεύρυνση του επαγγελματικού του ορίζοντα στην Περιφέρεια, στη χώρα και στα Βαλκάνια.**

Σε ότι αφορά στη ΖΚΑΘ, το ΤΕΕ/ΤΚΜ ζητά την ανάληψη δέσμευσης σε υψηλότατο επίπεδο για την επιτυχία του εγχειρήματος ως πιλοτικού σχεδίου για όλη τη χώρα και την άμεση προώθηση συγκεκριμένων μέτρων και υποδομών.

8. Θεσσαλονίκη – Μητροπολιτικό Κέντρο

Ο ρόλος αυτός δεν μπορεί παρά να υποστηρίζεται από υψηλής ποιότητας αστικό περιβάλλον. Η εξασφάλισή του είναι και βασική προϋπόθεση ανταγωνιστικότητας, εφόσον η πόλη δρα ως οικονομικός μοχλός και τόπος συσσώρευσης επιχειρηματικότητας.

Παράλληλα με τη διεκδίκηση έργων και υποδομών, το ΤΕΕ/ΤΚΜ οργάνωσε πέρυσι καμπάνια για την ποιότητα του αστικού περιβάλλοντος, ανέδειξε με στατιστική έρευνα τα προβλήματα των κατοίκων και έθεσε προτάσεις για:

- αξιοποίηση των στρατοπέδων για αύξηση του ελάχιστου πράσινου της πόλης και γενικότερη βελτίωση των δεικτών αστικού περιβάλλοντος,
- ανάπλαση δημόσιων χώρων για να υποδεχτούν συλλογικές δράσεις και να μεταπλασθούν σε τόπους ανάπτυξης σχέσεων ανάμεσα στους πολίτες για να διαχειριστούν τον κοινό χρόνο και χώρο,
- προστασία του κοινού χώρου από την επιθετική υπαίθρια διαφήμιση,
- εναλλακτικές, σύγχρονες μεθόδους αποκομιδής απορριμμάτων.

Εκτός από τα όσα έχουν αναφερθεί στις επιμέρους ενότητες, το ΤΕΕ/ΤΚΜ έχει θέσει επανειλημμένα τα εξής ζητήματα:

- Απομάκρυνση της έκθεσης - Αναμόρφωση της Κεντρικής Περιοχής

Οι σημερινές εγκαταστάσεις της ΔΕΘ, αφενός εγκλωβίζουν τις επιχειρησιακές δυνατότητές της αφετέρου αφαιρούν από την πόλη μία σημαντική προοπτική βελτίωσης του αστικού περιβάλλοντος και οργάνωσης των λειτουργιών του κέντρου της. Το ΤΕΕ/ΤΚΜ έχει καταθέσει πρόταση, με την οποία συμφώνησαν οι περισσότεροι φορείς, όπου προσδιορίζονται οι στόχοι και τα βήματα για την ορθολογική οργάνωση της κεντρικής περιοχής αλλά και για τη δημιουργία ενός έργου γοήτρου-συμβόλου για την πόλη.

Η απομάκρυνση της Έκθεσης, δίνει επίσης τη δυνατότητα να σχεδιαστούν, με σύγχρονους όρους, οι νέες εγκαταστάσεις που θα υποστηρίξουν τις σημερινές και τις μελλοντικές ανάγκες της. Ο χώρος που θα υποδεχτεί τις αυξημένες και ανταγωνιστικές εκθεσιακές και επιχειρηματικές δραστηριότητες, μπορεί να αναδειχθεί σε καινούργιο πόλο ανάπτυξης της Θεσσαλονίκης, κατά τα πρότυπα των Ευρωπαϊκών Μητροπόλεων.

- Νέο Ρυθμιστικό Σχέδιο

Η επικαιροποίηση του Ρυθμιστικού Σχεδίου οφείλει να λάβει υπόψη της, τον Μητροπολιτικό ρόλο και δομή της πόλης, τον αναπτυξιακό και χωροταξικό σχεδιασμό και να συντονίσει τις συνεπαγόμενες δράσεις καθώς και αυτές που απορρέουν από επιμέρους προγράμματα και επενδυτικά σχέδια. Στόχος είναι η ισόρροπη και αειφόρος πορεία της πόλης, η οργανωμένη ανάπτυξη παραγωγικών δραστηριοτήτων, η αποτελεσματική αντιμετώπιση ειδικών περιβαλλοντικών και οικιστικών προβλημάτων και η ανάδειξη των πολιτιστικών χαρακτηριστικών της. Γι' αυτούς τους λόγους, η πόλη δικαιούται και οφείλει να έχει αποφασιστικό λόγο στη σύνταξή του που θα εξασφαλιστεί με ουσιαστικό διάλογο.

Ακόμα απαιτούνται:

- Η οριστικοποίηση των χρήσεων γης στις Ζ.Ο.Ε.
- Ο επανακαθορισμός των ορίων της Ευρύτερης Περιοχής Θεσσαλονίκης ώστε να ανταποκρίνεται όχι μόνο στο σημερινό χάρτη της Τοπικής Αυτοδιοίκησης αλλά και στην περιοχή επιρροής μιας Μητροπολιτικής Θεσσαλονίκης.

9. EXPO

Η Θεσσαλονίκη χρειάζεται την υποστήριξη ενός γεγονότος παγκόσμιας εμβέλειας που θα σηματοδοτήσει το νέο ρόλο της στα Βαλκάνια και στη ΝΑ Ευρώπη και θα προβάλλει διεθνώς τα χαρακτηριστικά και τις δυνατότητές της. Επίσης θα δρομολογήσει και θα επιταχύνει τις αναγκαίες

**ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

υποδομές, σχήμα πρωθύστερο και διόλου ορθολογικό που όμως λειτουργεί, όπως έδειξε η πρόσφατη εμπειρία των Ολυμπιακών Αγώνων.

Η Θεσσαλονίκη οφείλει να αναλάβει και η Πολιτεία να υποστηρίξει, με τη δέουσα σοβαρότητα, τη διαδικασία διεκδίκησης ώστε να μην διακυβευτεί για ακόμα μία φορά η αξιοπρέπεια της πόλης.

Κύριε Πρωθυπουργέ,

Το ΤΕΕ στη μακρά ιστορία του έχει αποδείξει τη διαχρονική, με συνέχεια και συνέπεια, ανταπόκρισή του στο θεσμικό ρόλο του τεχνικού συμβούλου της πολιτείας. Το ρόλο αυτό τον ασκεί με επεξεργασμένες προτάσεις και επιστημονικά τεκμηριωμένες θέσεις για όλα τα ζητήματα αρμοδιότητάς του. Με την ίδια υψηλή ευθύνη, δημοσιοποιεί τις απόψεις του και ενημερώνει τους πολίτες, ώστε να επιλέγουν ορθά και να διεκδικούν δυναμικά.

Με αυτά τα δεδομένα και το γεγονός ότι είναι ο μεγαλύτερος και πολυπληθέστερος επιστημονικός φορέας της χώρας, οφείλει και δικαιούται να διεκδικεί από την Κυβέρνηση και τους φορείς να λαμβάνουν υπόψη τις θέσεις και τις επεξεργασίες του.

Το ΤΕΕ/ΤΚΜ και εμείς οι 16.000 μηχανικοί της Κεντρικής Μακεδονίας, ζητούμε ακόμα, από εσάς και τα κυβερνητικά στελέχη να αξιοποιήσουν το ρόλο των μηχανικών τόσο στα επιτελεία τους όσο και στη δημόσια διοίκηση.

Τέλος, ζητούμε από τα κόμματα και όλο το πολιτικό δυναμικό της χώρας, όχι μόνο να χρησιμοποιούν τους μηχανικούς ως μονάδες – στελέχη, αλλά να συμβουλευούνται τη συντεταγμένη άποψη των φορέων και παρατάξεων των μηχανικών.

Το δέκατο ζητούμενο, η συμμετοχή των μηχανικών, ενεργών πολιτών και ειδικών επιστημόνων στην παραγωγή πολιτικής, δεν είναι συντεχνιακό αίτημα. Άλλωστε δεν είναι αυτός ο θεσμικός ρόλος του ΤΕΕ. Είναι, όμως, μία ασφαλής λύση για σύνταξη ορθολογικών αναπτυξιακών προγραμμάτων και μία επιπλέον εγγύηση ότι, αυτό που θα επιλέξουν οι πολίτες με την ψήφο τους, μπορεί να γίνει πράξη.

Με εκτίμηση

Για το ΤΕΕ/ΤΚΜ
Ο Πρόεδρος

Τάσος Κονακλίδης